

Försäkrad när du bor eller arbetar i Sverige

Att vara försäkrad i Sverige betyder att du omfattas av det svenska socialförsäkringssystemet och har rätt till olika typer av förmåner. En del av förmånerna baseras på bosättning och andra på arbete. I det här faktabladet tar vi kortfattat upp reglerna för att vara försäkrad i Sverige och listar de flesta förmåner som du kan ha rätt till som försäkrad.

Bosättningsbaserade förmåner

Om du bor i Sverige längre tid än ett år är du i regel försäkrad för bosättningsbaserade förmåner.

Din bosättningsbaserade försäkring upphör när du inte längre anses bosatt i Sverige. Men så länge du anses vara bosatt i Sverige kan du i vissa fall få förmåner utbetalda till dig när du vistas i ett annat land. Det beror på varför du är utomlands och i vilket land du vistas.

Om du arbetar i ett annat EU/EES-land eller Schweiz är du i regel inte försäkrad för bosättningsbaserade inkomster.

Arbetsbaserade förmåner

Om du arbetar i Sverige är du i regel försäkrad för arbetsbaserade förmåner. Det gäller dig som är anställd, egen företagare eller uppdragstagare. De arbetsbaserade förmånerna ska alla täcka någon form av inkomstbortfall. Det betyder att storleken på dem beror på vilka inkomster du har eller har haft.

Din arbetsbaserade försäkring upphör i regel tre månader efter det att ditt arbete i Sverige anses ha upphört. I vissa fall kan försäkringstiden dock bli längre eller kortare än tre månader.

En del av de arbetsbaserade förmånerna kan du alltid få utbetalda till dig, oavsett i vilket land du bor. Det gäller till exempel pensioner. Andra förmåner kan du bara i vissa fall få utbetalda till dig när du

vistas utomlands. Det beror på varför du är utomlands, och om landet du vistas i tillhör EU/EES eller inte.

Försäkringskassan beslutar om du är försäkrad

Försäkringskassan beslutar om du är försäkrad i Sverige och har rätt till förmåner. Beslutet fattas i samband med att du ansöker om en förmån. För att du ska få en förmån måste du givetvis också uppfylla de villkor som gäller för varje förmån.

Anmäl dig till Försäkringskassan

Om du kommer till Sverige och bor, utan att bli folkbokförd, måste du enligt lag anmäla dig till Försäkringskassan. Har du anmält dig och blivit registrerad använder Försäkringskassan det för att bedöma om du har rätt till en förmån om eller när du ansöker om detta.

Kommer du till Sverige enbart för att arbeta kan du anmäla det till Försäkringskassan, men det finns inget tvång.

Du ska också anmäla till Försäkringskassan om du flyttar från Sverige eller börjar arbeta i annat land. Flytten kan påverka din rätt till förmåner.

De olika förmånerna

Här följer en lista över förmånerna uppdelad efter om de är baserade på bosättning eller arbete.

Bosättningsbaserade förmåner

Om du har barn:

- föräldrapenning på lägstanivå och grundnivå
- barnbidrag
- förlängt barnbidrag
- adoptionsbidrag om du adopterar ett barn som inte bor i Sverige eller är svensk medborgare.
- underhållsstöd
- bostadsbidrag.

Om du är pensionär:

- bostadstillägg för pensionärer
- ålderspension i form av garantipension
- äldreförsörjningsstöd
- särskilt pensionstillägg till ålderspensionen för långvarig vård av sjukt eller handikappat barn.

Om du har en funktionsnedsättning:

- assistansersättning
- handikappersättning och vårdbidrag
- bilstöd.

Om du blir sjuk eller skadad:

- rehabilitering och särskilt bidrag för rehabilitering
- ersättning för viss tandvård
- ersättning enligt gränssjukvårdsförordningen
- sjukpenning i särskilda fall
- sjuk- eller aktivitetsersättning i form av garantiersättning.

Om du är efterlevande:

- änkepension och omställningspension i form av garantipension
- efterlevandestöd.

Arbetsbaserade förmåner

Om du är gravid:

- graviditetspenning.

Om du har barn:

- föräldrapenning på sjukpenningnivå och grundnivå
- tillfällig föräldrapenning.

Om du är pensionär:

- inkomstgrundad ålderspension.

Om du blir sjuk eller skadad:

- sjukpenning
- rehabilitering och rehabiliteringsersättning
- arbetsskadeersättning
- inkomstrelaterad sjuk- eller aktivitetsersättning.

När en anhörig blir sjuk eller skadad;

- närståendepenning.

Om du är efterlevande:

- barnpension
- omställningspension
- änkepension.

Specialregler för vissa grupper

För vissa grupper gäller särskilda villkor för var de är försäkrade. Det gäller till exempel dig som

- är anställd i Sverige och sänds ut av din arbetsgivare för att arbeta i ett annat land
- är statsanställd i Sverige och sänds ut för att arbeta i ett annat land
- är anställd i något annat land och sänds till Sverige för att arbeta här
- är statsanställd i något annat land och sänds till Sverige för att arbeta här
- är diplomat, biståndsarbetare med flera
- är studerande och åker till ett annat land för att studera
- är studerande som kommer till Sverige för att studera
- arbetar på fartyg.

I vissa fall gäller de särskilda villkoren även medföljande familjemedlemmar.

Mer information

Faktablad är inte lagtext i ämnet. Du hittar mer information i broschyren *Bo och arbeta utomlands* som du kan få hos Försäkringskassan och på www.forsakringskassan.se.

Bestämmelserna om att vara försäkrad i Sverige finns i socialförsäkringsbalken (2010:110). Om du vill läsa den kan du vända dig till närmaste bibliotek. Den finns också på www.riksdagen.se.

På www.forsakringskassan.se kan du också enkelt och snabbt sköta en del ärenden med hjälp av våra självbetjäningstjänster.

På vår telefon för självbetjäning 020-524 524 kan du beställa intyg, blanketter och broschyrer. Du kan också göra vissa anmälningar.